

Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstveni savjetnik i
doc. dr. sc. Adriana V. Padovan, znanstveni suradnik, voditelj projekta DELICROMAR
Jadranski zavod
Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
Augusta Šenoa 4, 10000 Zagreb
vesnas@hazu.hr, avpadovan@hazu.hr

UGOVOR O VEZU *DE LEGE FERENDA*

Izlaganje je održano na okruglom stolu „Pravni okvir za luke nautičkog turizma“ koji je održan u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu, 8. veljače 2018. u organizaciji Znanstvenog vijeća za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava u suradnji s Jadranskim zavodom Akademije. Skup je organiziran u okviru znanstvenog projekta Razvoj suvremenog pravnog i osigurateljnog režima za hrvatske marine – unapređenje kompetitivnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša (DELICROMAR) br. 3061 koji financira Hrvatska zaklada za znanost.

Sažetak

Ugovor o vezu se s vremenom u domaćoj poslovnoj praksi prilično tipizirao, znači formirao se pojmovno i sadržajno kao poseban obveznopranvi ugovor s vlastitim pravnim obilježjima. Međutim unatoč tome što se njegov sadržaj prilično iskristalizirao obilježje poslovne prakse je da se koriste nestandardizirani, nedorečeni i neprecizni ugovorni obrasci za ugovor o vezu. Nadalje, zbog nepostojanja specijalnih zakonskih odredbi o ugovoru o vezu složen je pravni okvir koji se primjenjuje na pitanja ugovorne odgovornosti. Pored toga u sudskoj praksi su prisutni primjeri neujednačenih i nejedinstvenih tumačenja pravnih pitanja u vezi s ugovornom odgovornošću iz ugovora o vezu. Sve to zajedno može opterećivati poslovnu praksu i ugrožavati pravnu sigurnost i predvidivost pravne zaštite. Zbog toga se najboljim rješenjem za poslovnu i sudsku praksu smatra harmonizacija ugovora o vezu putem njegove kodifikacije kao novog imenovanog ugovora hrvatskog prava. Za to postoji potpora znanstvene i stručne javnosti te Ministarstva mora prometa i infrastrukture koje priprema novelu Pomorskog zakonika u okviru kojeg će se urediti ugovor o vezu. Nacrt prijedloga zakonskih odredbi je izrađen, a ovaj okrugli stol poslužio je kao važan forum na kojem je svima zainteresiranima omogućena rasprava o zakonskim rješenjima *de lege ferenda*. Izradi Nacrta prijedloga zakonskih odredbi o ugovoru o vezu prethodilo je sustavno proučavanje poslovne prakse u okviru projekta DELICROMAR i to: terenska istraživanja u hrvatskim marinama, analiza općih uvjeta ugovora i ugovora o vezu te analiza sudske prakse. Temeljito su analizirane i uspoređene usluge koje se pružaju u okviru ugovora o vezu te je sublimirana terminologija koja se često u praksi neujednačeno koristi kada se govori o čuvanju, nadzoru, ustupanju veza bez da se jasno razumiju prane konotacije koje ti pojmovi imaju. Odredbe o ugovoru o najmu iz ZOO-a poslužile su kao uzor za izradu odredbi o ugovoru o vezu uz prilagodbu i uvažavanje svih posebnosti ugovora o vezu u pogledu sadržaja prava i obveza stranaka, veza kao objekta uporabe te posebnostima jahte ili brodice kao objekta na vezu. Posebno je važno naglasiti da nacrt zakonskih odredbi predstavlja ozakonjenje aktualne poslovne prakse jer su uvažene i respektirane sve njezine specifičnosti i posebnosti. Obilježje zakonskih odredbi je njihova dispozitivnost, kogentna je samo odredba koja govori o ustupanju i održavanje ispravnog i sigurnog mjesta za vez. U izlaganju su prezentirane sve zakonske odredbe *de lege ferenda* uz njihov komentar i tumačenje.

Prezentirana je zakonska definicija ugovora o vezu *de lege ferenda*: „Ugovorom o vezu obvezuje se pružatelj usluge veza u moru ili na kopnu ustupiti vez korisniku veza na uporabu za smještaj određene jahte ili brodice i osoba koje na njoj borave, a korisnik veza se obvezuje za to platiti naknadu za vez.“ Govorilo se o zakonskom nazivlju za ugovorne strane te je objašnjeno tko se u praksi može pojaviti u ulozi pružatelja usluge veza i korisnika veza. Posebna pažnja posvećena je analizi objektivno i subjektivno bitnih sastojaka ugovora o vezu kao najvažnijim pitanjima s obzirom da je ugovor o vezu ponekad u praksi dobivao pogrešne konotacije ugovora o ostavi. Objektivno bitni sastojci svakog ugovora o vezu su mjesto za vez, jahta ili brodica i naknada za vez. Pored objektivno bitnih sastojaka koji se odnose na sve modele ugovora o vezu u praksi postoje i modeli ugovora o vezu koji konzumiraju i nadziranje jahte ili brodice na vezu te oni koji konzumiraju ispunjavanje drugih dodatnih usluga i radova, primjerice čuvanje, održavanje, servisiranje, borodopopravljački poslovi i sl. Naglašeno je da će zakon jasno odrediti da je samo ustupanje mjesta za vez objektivno bitan sastojak svakog ugovora o vezu, a nadziranje jahte ili brodice na vezu i obavljanje drugih dodatnih usluga i radova su tzv. subjektivno bitni sastojci ugovora koji ukoliko ih stranke žele kao sastojak ugovora moraju biti izričito ugovoreni. U izagnaju je objašnjeno što uključuje nadzor plovila te koji je značaj i domašaj dodatnih usluga i radova i što oni uključuju.

Radi boljeg razumijevanja složenih odnosa koji sklapanjem i izvršavanjem ugovora o vezu nastaju između ugovornih stranaka, u izlaganju su iscrpno obrađena prava i obveze ugovornih stana, a upozoreno je i na sva važna pitanja koja izravno utječu na njihov opseg i sadržaj. Obveze pružatelja usluge veza su: ustupanje i održavanje veza, odgovornost za materijalne nedostatke veza, poduzimanje hitnih nepredviđenih činjenja koja se odnose na jahtu ili brodicu te nadzor i/ili obavljanje drugih dodatnih usluga i radova samo ako su izričito ugovoreni. Obveze korisnika veza su: uporaba veza prema ugovoru i namjeni, održavanje jahte ili brodice i opreme, plaćanje naknade za vez. Prikazane su i protumačene i odredbe nacrtu zakona koje govore o ugovornoj odgovornosti stranaka iz ugovora o vezu. Prezentirana su nova zakonska rješenja koja se odnose na *ex lege* stjecanje prava zadržanja u korist pružatelja usluge veza kao posebno važno pitanje koje će zakon urediti, a koje je u dosadašnjoj poslovnoj praksi bilo sporno iz više razloga. Ugovor o vezu je konsensualni, neformalni ugovor, a u izlaganju su objašnjene razlike u načinu iskazivanja volje za sklapanje ugovora kod tranzitnog veza i stalnog veza. Prezentirana su i nova zakonska rješenja u pogledu mogućnosti prešutne obnove ugovora o vezu te objašnjeno kada te iz kojih razloga ugovor o vezu prestaje.

Autori podržavaju zakonsko uređenje ugovora o vezu i smatraju da će ono znatno pridonijeti pravnoj sigurnosti i unaprijediti poslovnu praksu hrvatskih luka nautičkog turizma.

Cjelovit pisani rad u koautorstvu s dr. sc. Adrianom V. Padovan, voditeljicom projekta DELICROMAR, bit će objavljen u knjizi Pravni okvir za luke nautičkog turizma u izdanju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, u nakladničkom nizu Modernizacija prava, urednik nakladničkog niza akademik Jakša Barbić.